

Økonomisk er Rusland en nødlidende bjørn

Børsen den 7 april 2022

Krigen i Ukraine har nu stået på i uger, og Ruslands militær har vist sig langt svagere og dårligere organiseret, end de fleste troede. Situationen har gjort et relateret spørgsmål ekstra relevant: Hvor magtfuld er den russiske økonomi i virkeligheden, når man ser bort fra de fine universiteter, atomvåbnene og de moderne jagerfly? Svaret er, at den er overraskende svag.

Økonomisk styrke måles hverken i mandskab eller størrelse, men i hvad et samfund kan producere i forhold til dets brug af input. Ruslands befolkning på 145 mio. er over det dobbelte af Storbritanniens, og russerne arbejder cirka 20 pct. mere end briterne. Alligevel er det samlede russiske hjemmemarked kun knap en fjerdedel større, og det private marked samme størrelse.

Et simpelt mål er, hvor meget værdi der produceres pr. ansat eller pr. arbejdstime. Kombinerer man data på industri-og beskæftigelsesstruktur fra The CIA World Factbook med nationalregnskabsdata fra the Penn World Tables kan man beregne mål for, hvor produktive ansatte er i forskellige landes industri.

Tallene er afslørende: mens hver industriansat i Vesteuropa i gennemsnit producerer varer og service til en værdi af 108.000 dollar hvert år - 117.000 dollar i Danmark - produceres der tilsvarende for blot 67.000 dollar i Rusland.

Den sammenligning tager ikke engang hensyn til, at arbejdstiden i Rusland er længere end i Vesteuropa. Korregerer man for, hvor mange timer hver ansat arbejder pr. år, når man frem til endnu skarpere forskelle i produktivitet: 68 dollar pr. time i Vesteuropa - 84 dollar i Danmark - og kun 34 dollar pr. time i Rusland.

Selv det er sandsynligvis et højt bud, da olie-og gassektoren stod for 60 pct. af landets eksport i 2019. Sektoren, der også bidrog med 39 pct. af den føderale regerings budget, er således langt mere profitabel end resten af industrien. Et rimeligt bud på produktionserhvervenes produktivitet er i stedet, at den cirka matcher lande som Argentina og Egypten.

Årsagerne til Ruslands økonomiske defekter skal findes flere forskellige steder. Store dele af den russiske økonomi er gennemsyret af omfattende korrupsion og manglende beskyttelse af privat ejendomsret, og investeringer er på ingen måde sikre, medmindre man har politiske forbindelser.

Økonomien holdes også tilbage af rester af den sovjetiske kommandoøkonomi og en kultur, der på flere måder stadig plages af arven fra Sovjetunionen. De færreste har tillid til myndighederne eller deres medborgere, og private initiativer eller iværksætteri frarådes af de fleste.

Det burde derfor ikke overraske, at russerne får meget lidt ud af deres enorme ressourcer. De faktiske tal afslører, at den russiske bjørn er decideret nødlidende. Man kan derfor spekulere over, om nogle af grundene til den økonomiske nød ikke skal findes i det russiske militær?

Christian Bjørnskov